

هوشمند

در دسر فناوریانه تغییر نکردن ساعت

نوروز امسال برخلاف سال‌های گذشته ساعت رسمی کشور تغییر نکرد و به‌اصطلاح یک ساعت به جلو کشیده نشد. شاید در زمان قدیم و با ساعت‌ها و سیستم‌های دستی این مسئله خیلی مهم به‌نظر نمی‌رسید، اما با گره خوردن فناوری با زندگی مردم این ماجرا در دسرهایی را برای مردم درست کرد. به گزارش همشهری، این مسئله باعث واکنش وزارت ارتباطات و بیابیه این وزارت‌خانه شد. سازمان تنظیم مقررات طی بیابیه‌ای اعلام کرد دلیل تغییر ساعت در برخی از مدل‌های گوشی‌های اعلام کرد با وجود تغییر نکردن ساعت رسمی کشور ارائه‌نشدن نسخه به‌روز تنظیمات در آن مدل از گوشی‌ها از سوی تولیدکنندگان موبایل است. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات پیش از تحویل سالن نو نیز در بیابیه‌ای اعلام کرده بود اقدامات لازم را برای ندادن مشکل در سیستم‌های کامپیوتری به‌دلیل تغییر نکردن ساعت رسمی کشور انجام داده است.اما در واقعیت بسیاری از پلنفرم‌های ایرانی در زمینه سرویس‌رسانی و ارائه خدمات دچار مشکل شده‌اند.در تلویزیون‌های هوشمند و در گجت‌های باندریویدهای ۱۳ به پایین هم اغلب به‌روزرسانی در اعمال نشد. اپلیکیشن‌های رمزساز بانک‌ها هم به‌خاطر این مسئله و ناهمخوانی ساعت گوشی با سرور دچار مشکل شدند.

فضا

احتمال پرتاب قریب‌الوقوع استارشیپ

شرکت «اسپیس ایکس» ۱۲ فروردین، موشک استارشیپ Ship 24» را به محل پرتاب در جنوب تگزاس منتقل کرد. گفته می‌شود قرار است این موشک تا تاریخ ۲۱ فروردین پرتاب شود. به گزارش اسپیس، اوایل هفته گذشته، این شرکت فضایی نخستین مرحله از سیستم پرتاب عظیم «Super Heavy» را انجام داد. گام بعدی این پروژه، شامل پرتاب قسمت بالای موشک استارشیپ می‌شود. در حالی‌که این اجزا پیش از این و به‌منظور آزمایش روی هم قرار گرفته بودند، این اولین‌بار است که پیش از پرتاب روی سکوی پرتاب مجدداً روی هم قرار می‌گیرند. تکنسین‌های اسپیس ایکس برای محافظت از پایه و برج پرتاب در برابر گرمای شدید محافظ‌های خنک‌کننده اضافه کردند.

عدد خیر

۶ بخش میلیاردر نفر

گروه علی بابا به‌عنوان یکی از غول‌های فناوری چین تصمیم دارد به ۶ واحد تقسیم شود که برای هرکدام از آنها تأمین سرمایه و عرضه‌های عمومی اولیه به‌طور جداگانه انجام می‌شود. این اقدام یک تغییر بزرگ به‌حساب می‌آید، آن هم درحالی‌که چین سعی دارد فشارهای رگولاتوری را کاهش دهد و از شرکت‌های خصوصی خود حمایت کند.

یک تحلیل جدید از روند تولد نشان می‌دهد که رشد جمعیت ممکن است تا سال ۲۰۵۰ متوقف شود و جمعیت جهان تا سال ۲۱۰۰ به ۶میلیارد انسان روی زمین کاهش پیدا کند. این مطالعه که به سفارش سازمان غیرانتفاعی The Club of Rome انجام شده است، پیش‌بینی می‌کند که اگر روند فعلی ادامه پیدا کند، جمعیت جهان که درحال حاضر ۷/۹۶میلیارد نفر است، در اواسط قرن به ۸/۶میلیارد نفر خواهد رسید.اما قبل از پایان قرن، نزدیک به ۲میلیارد کاهش پیدا خواهد کرد.

فناوری عمادالدین قاسمی پناه روزنامه‌نگار

سال ۱۴۰۲در حالی آغاز شده که انتظار می‌رود آن بخش از پروژه‌های حوزه ار تباطات و فناوری اطلاعات که در سال گذشته در حال اجرا بود، با جدیت بیشتری ادامه یابد. فعالان حوزه فناوری، کسب‌وکارهای اینترنتی، دانش‌بنیان‌ها و کاربران در سال گذشته و به‌ویژه نیمه دوم سال روزهای سختی را پشت سر گذاشتند. همچنین پیش‌بینی می‌شود پروژه راهبردی فیبر نوری در پایان سال گذشته آمار امیدوارکننده‌ای را رقم بزند. این در حالی است که براساس آمار سایت iranftx.irدر روز گذشته(۲۳فروردین ۱۴۰۲) تنها یک میلیون و ۸۰۲هزار و ۹۰۳ پورت (FTTH و VDSL) نصب شده که از این میزان ۲۶۶هزار و ۶۸۳کاربر از این سرویس‌ها بهره می‌برند. آمارهای موجود، تحقق وعده وزیر ارتباطات مبنی بر واگذاری ۲۰میلیون پورت فیبر نوری در پایان سال۱۴۰۴را دچار چالش می‌کند. علاوه بر این، براساس اظهار امیدواری عیسی زارع پور سبم ۱۰درصدی اقتصاد دیجیتال از اقتصاد کشور برای ۱۴۰۴پیش‌بینی شده است. از جمله مواردی که در سال آینده انتظار می‌رود شاهد پیگیری و تحقق آنها باشیم می‌توان به توسعه فناوری 5G، حوزه فضایی و پنجره واحد خدمات دولت هوشمند اشاره کرد.

فیبر نوری

راهنداندازی فیبرنوری یکی از پروژه‌های کلان و در عین حال راهبردی محسوب می‌شود. زمانی که وزیر ارتباطات وعده واگذاری ۲۰میلیون پورت را به مردم داد، بعضی از کارشناسان آن را غیرقابل تحقق دانستند. آمارهای فعلی هم گویای آن است که واگذاری این تعداد پورت به مردم دور از ذهن است. درحالی‌که عیسی زارع پور در اواخر سال ۱۴۰۱از تحت پوشش قرار گرفتن ۵،۵میلیون خانوار خیر داد، اما به‌نظر می‌رسد که همان تعداد پورت منصوبه باشد و نه تعداد کاربران(سرویس گیرندگان).

با وجود این، قسم که یکی از نخستین شهرهای هدف توسعه فیبر نوری است به‌نظر می‌رسد از رشد قابل توجهی برخوردار بوده است. به‌طوری که مدیرکل ارتباطات و فناوری اطلاعات این استان می‌گوید: «بیش از ۸۹درصد خانوارهای شهر قم زیر پوشش فیبرنوری قرار دارند که برای بیش از ۴۱درصد آنها پورت نصب شده است.» جواد غلامپور چند روز پیش اعلام کرد که یکی از اهداف موردنظر تلاش مضاعف برای پوشش ۱۰۰درصدی خانوارهاست.

پنجره واحد خدمات دولت هوشمند

اتمام پروژه پنجره واحد خدمات دولت هوشمند از مطالباتی است که انتظار می‌رود در سال ۱۴۰۲نهایی شود. این پروژه براساس آخرین مآرهای پیشرفت خوبی داشته است. به‌طوری که یک جایزه بین‌المللی هم برای این پروژه در نظر گرفته شد.

دانشت و فناوری

امیدهای فناوری در ۱۴۰۲

با وجود مشکلات سال گذشته در حوزه فناوری، انتظار می‌رود در سال ۱۴۰۲ شاهد توسعه زیرساخت‌های فناوری در کشور باشیم

توسعه 5G

اکنون درحالی‌که تعدادی از کشورها در حال توسعه شبکه 6G هستند، کشور ما در ابتدای راه توسعه نسل ماقبل آن است. اگرچه سایت‌های 5Gاز سوی برخی اپراتورهای همراه در سطح بعضی از شهرهای کشور راه‌اندازی شده، اما این فناوری تا فرگیر شدن راه درازی در پیش دارد.

توسعه این فناوری از آن جهت مهم است که نقش بسزایی در اقتصاد دیجیتال دارد؛ موضوعی که برای ۱۰درصدی شدن آن تا پایان ۱۴۰۴ جدی‌تر می‌کند.

برنامه فضایی

کشور ما سال گذشته در حوزه فضا اتفاقات قابل توجهی را تجربه کرد. پس از برگزاری جلسه شورای عالی فضایی که آخرین آن حدود ۱۰ سال قبل برگزار شد، شاهد یک حرکت رو به جلو در این حوزه بودیم. برنامه ۱۰ساله صنعت فضایی در جلسات متعدد تنظیم و سرفصل‌هایی برای توسعه این حوزه تعیین شد. توسعه زیرساخت‌های پرتاب و ایستگاه‌های زمینی، سرعت بخشیدن به روند طراحی و ساخت ماهواره‌های مخابراتی و پرتاب ماهواره‌های سنجنشی با دقت یک متر و کمتر تعدادی از این سرفصل‌هاست. همچنین در این سند، حرکت در مسیر تعاملات بین‌المللی و اجرای پروژه‌های مشترک، اجرای طرح‌های اکتشافاتی با تمرکز بر توسعه زیرساخت‌ها و برنامه‌ریزی برای رسیدن به پرتاب محموله‌هایی با وزن بالا پیش‌بینی شده است. این در حالی است که در سال گذشته شاهد غیرتاب فضایی و قرار دادن ۴ماهواره در مدار بوده‌ایم.

اقتصاد دیجیتال

درحالی‌که اقتصاد دیجیتال یکی از مولفه‌های اصلی توسعه اقتصادی در دنیا محسوب می‌شود، سال گذشته کسب‌وکارهای اینترنتی خسارت فراوانی را متحمل شدند. این خسارت‌ها باعث شد در سالی که به نام دانش‌بنیان‌ها رقم خورده بود، آیین‌نامه حمایت از کسب‌وکارهای اینترنتی تدوین شود.

با این حال، هنوز برخی دستگاه‌ها به سامانه خدمات دولت هوشمند متصل نشده‌اند تا این اقدام به‌طور کامل انجام نشده است. این مسئله باعث شد که مجلس دستگاه‌های اجرایی را مکلف کند تا پایان دی‌ماه سال ۱۴۰۲ حداقل ۲۰درصد از خدمات خود را به‌صورت تمام الکترونیکی و بدون دریافت هیچ گونه مدرکی ارائه دهند.

کشف سیستمی برای شناسایی زودتر همه‌گیری‌ها

محققان بریتانیایی در حال توسعه یک فناوری پیشگامانه برای نظارت بر تغییرات ژنتیک در ویروس‌های تنفسی در سراسر جهان هستند. این سیستم قرار است برای مشخص کردن سویه‌های خطرناک جدید به هنگام ظهور، به‌عنوان یک سیستم هشدار اولیه برای بیماری‌های جدید و همه‌گیری‌های آینده استفاده شود. به گزارش گاردین، این تیم که در مؤسسه Wellcome Sanger در کمبریج شایر مستقر است، قصد دارد این فناوری را از رزان و آسان برای استفاده با قابلیت افزایش مقیاس برای ارائه نظرات جهانی بر طیف گسترده‌ای از ویروس‌ها، ارائه کند. اهداف این سیستم شامل ویروس‌های آنفلوآنزا، ویروس‌های حاد تنفسی (RSV)، کروناویروس‌ها و پاتوژن‌های ناشناخته است. هدف نهایی این پروژه که آن را ابتکار ویروس تنفسی و میکروبیوم می‌نامند، ایجاد سیستمی است که فناوری توانایی بایی DNA را برای شناسایی همه‌گونه‌های ویروسی، باکتریایی

جدید می‌شوند. این‌نامه تأکید شد. فاطمه قاسم پور، رئیس کمیته آسیب‌های اجتماعی کمیسیون اجتماعی مجلس معتقد است که این آیین‌نامه «متأسفانه بدون دقت نظر کارشناسی صورت گرفته و نتوانسته رافع مسائل باشد. ضمن آنکه فعالان این عرصه و صاحبان کسب‌وکارها هم از آن استقبال نکرده‌اند.»

این‌نامه تأکید شد. فاطمه قاسم پور، رئیس کمیته آسیب‌های اجتماعی مجلس معتقد است که این آیین‌نامه «متأسفانه بدون دقت نظر کارشناسی صورت گرفته و نتوانسته رافع مسائل باشد. ضمن آنکه فعالان این عرصه و صاحبان کسب‌وکارها هم از آن استقبال نکرده‌اند.»

پلنفرم‌های بومی

در نیمه دوم سال گذشته، پلنفرم‌های بومی فرصت پیدا کردند تا تعداد کاربران خود را افزایش دهند. با افزایش کاربران، علی‌القاعده سطح مطالبات هم افزایش یافت و این پلنفرم‌ها تلاش کردند تا قابلیت‌های خود را توسعه دهند.

اگرچه آمارهای متعددی از تعداد کاربران پلنفرم‌های پیام‌رسان ایرانی منتشر شده است، اما یکی از آمارها حاکی از ۳۵میلیون کاربر «یکتا» در پلنفرم‌های بومی است. آمار تعداد کاربران پیام‌رسان‌های ایرانی در حالی اعلام می‌شود که هرگز آمار از ترافیک آنها اعلام نشده است.

وزیر ارتباطات در پاسخ به یکی از نمایندگان مجلس که درخواست کرده بود سهم ترافیک هر یک از پیام‌رسان‌ها را اعلام کند از محرمانگی این آمار سخن گفت و اعلام کرد که چنین آمارى جزو اسرار تجارى محسوب می‌شود.

این در حالی است که همچنان نظرسنجی‌ها حکایت از ۲جانش پلنفرم‌ها برای جذب کاربر دارد. اگر پلنفرم‌های بومی نتوانند ۲مسئله «اعتماد کاربران» و «پایداری پلنفرم» را حل کنند می‌توانند به توسعه در سال ۱۴۰۲امیدوار باشند. در غیراین صورت، پس از مدتی همان اتفاقی را شاهد خواهیم بود که پس از فیلترینگ تلگرام رقم خورد.

این‌نامه تأکید شد. فاطمه قاسم پور، رئیس کمیته آسیب‌های اجتماعی کمیسیون اجتماعی مجلس معتقد است که این آیین‌نامه «متأسفانه بدون دقت نظر کارشناسی صورت گرفته و نتوانسته رافع مسائل باشد. ضمن آنکه فعالان این عرصه و صاحبان کسب‌وکارها هم از آن استقبال نکرده‌اند.»

این‌نامه تأکید شد. فاطمه قاسم پور، رئیس کمیته آسیب‌های اجتماعی مجلس معتقد است که این آیین‌نامه «متأسفانه بدون دقت نظر کارشناسی صورت گرفته و نتوانسته رافع مسائل باشد. ضمن آنکه فعالان این عرصه و صاحبان کسب‌وکارها هم از آن استقبال نکرده‌اند.»

این‌نامه تأکید شد. فاطمه قاسم پور، رئیس کمیته آسیب‌های اجتماعی مجلس معتقد است که این آیین‌نامه «متأسفانه بدون دقت نظر کارشناسی صورت گرفته و نتوانسته رافع مسائل باشد. ضمن آنکه فعالان این عرصه و صاحبان کسب‌وکارها هم از آن استقبال نکرده‌اند.»

این‌نامه تأکید شد. فاطمه قاسم پور، رئیس کمیته آسیب‌های اجتماعی مجلس معتقد است که این آیین‌نامه «متأسفانه بدون دقت نظر کارشناسی صورت گرفته و نتوانسته رافع مسائل باشد. ضمن آنکه فعالان این عرصه و صاحبان کسب‌وکارها هم از آن استقبال نکرده‌اند.»

این‌نامه تأکید شد. فاطمه قاسم پور، رئیس کمیته آسیب‌های اجتماعی مجلس معتقد است که این آیین‌نامه «متأسفانه بدون دقت نظر کارشناسی صورت گرفته و نتوانسته رافع مسائل باشد. ضمن آنکه فعالان این عرصه و صاحبان کسب‌وکارها هم از آن استقبال نکرده‌اند.»

این‌نامه تأکید شد. فاطمه قاسم پور، رئیس کمیته آسیب‌های اجتماعی مجلس معتقد است که این آیین‌نامه «متأسفانه بدون دقت نظر کارشناسی صورت گرفته و نتوانسته رافع مسائل باشد. ضمن آنکه فعالان این عرصه و صاحبان کسب‌وکارها هم از آن استقبال نکرده‌اند.»

هوش مصنوعی

اوج‌گیری نگرانی‌های جهانی درباره هوش مصنوعی

تأثیر ربات‌چت GPT-4 در زندگی روزمره مردم به قدری بوده که مقامات کشورهای مختلف را به واکنش علیه آن وا داشته است. حتی کارشناسان برجسته هوش مصنوعی، کارآفرینان فناوری و دانشمندان نیز با امضای نامه‌ای سرگشاده، خواستار توقف توسعه و آزمایش فناوری‌های هوش مصنوعی قدرتمندتر از مدل زبان OpenAI GPT-4 شدند تا خطرات احتمالی آن به درستی مورد مطالعه قرار گیرد. اقدام یک مرد بلژیکی که پس از هفت‌ه‌ه‌چت با این فناوری دست به خودکشی زد نیز مزید بر علت شده است تا بیشتر روی این فناوری نو ظهور بحث شود.

هشدار برای جایگزینی ربات با انسان
متخصصان در نامه خود هشدار داده‌اند که مدل‌های زبانی مانند GPT-4 می‌توانند در زمینه طیف رو به رشدی از وظایف با انسان‌ها رقابت کنند و باعث جایگزین شدن روبات به جای انسان و انتشار اطلاعات نادرست شوند. این نامه همچنین دورنمای سیستم‌های هوش مصنوعی را که می‌توانند جایگزین انسان‌ها و بازسازی تمدن شوند، مطرح می‌کند؛ ما از همه آزمایشگاه‌های هوش مصنوعی می‌خواهیم که آموزش سیستم‌های هوش مصنوعی قدرتمندتر از GPT-4 (از جمله GPT-5) را که در حال حاضر در حال آموزش است) به‌مدت حداقل ۶ماه متوقف کنند. در این نامه که به امضای یوشا بنجیو یکی از استادان دانشگاه مونترال و یکی از پیشگامان هوش مصنوعی مدرن، یووال نوح هراری مورخ، جان تالین یکی از بنیانگذاران اسکایپ و ایلان ماسک مدیرعامل توئیتر رسیده و توسط مؤسسه Future of Life نوشته شده، آمده است؛ این توقف باید عمومی و قابل تأیید باشد و باید همه کسانی که روی مدل‌های هوش مصنوعی پیشرفته مانند GPT-4 کار می‌کنند، درگیر کند. البته نمی‌توان توقف توسعه را تأیید کرد و به همین منظور دولت‌ها باید وارد عمل شوند و یک تعلیق وضع کنند، چیزی که بعید به‌نظر می‌رسد ظرف ۶ماه اتفاق بیفتد.

توسعه‌یابی همشهری احمدشاهی حلبلی

سکوت عجیب

مایکروسافت و گوگل به درخواست‌ها برای اظهارنظر در مورد این نامه پاسخ ندادند. امضاکنندگان آن ظاهراً شامل افرادی از شرکت‌های فناوری متعددی هستند که در حال ساخت مدل‌های زبان پیشرفته هستند؛ از جمله مایکروسافت و گوگل. هانا وونگ، سنجنگوی شرکت OpenAI، سازنده این ربات‌چت، می‌گوید که این شرکت پس از آموزش این مدل، بیش از ۶ماه روی ایمنی و تراز GPT-4 کار کرده است. او اضافه می‌کند که OpenAI در حال حاضر GPT-5 را آموزش نمی‌دهد. این نامه در حالی منتشر شده است که سیستم‌های هوش مصنوعی جهش‌های جسورانه و چشمگیری دارند. GPT-4 تنها ۲۰ روز پیش معرفی شد، اما قابلیت‌های آن شور و شوق قابل توجهی را برانگیخته و البته نگرانی‌های زیادی را هم به دنبال داشته است.

ممنوعیت در ایتالیا

ایتالیا نخستین کشور غربی است که چت‌بات پیشرفته ChatGPT را مسدود می‌کند. مقام مسئول حفاظت از داده‌ها در ایتالیا اعلام کرد که نگرانی‌هایی در خصوص حفظ حریم خصوصی در رابطه با این مدل وجود دارد که توسط استارت‌آپ آمریکایی OpenAI ایجاد شده و توسط مایکروسافت پشتیبانی می‌شود. این سازمان تنظیم‌کننده گفت که OpenAI را خیلی فوری مسوع و بررسی خواهد کرد. با این حال OpenAI به بی‌بی‌سی گفت که از قوانین حفظ حریم خصوصی پیروی می‌کند.

این در حالی است که روبات‌چت Bard که ساخته شرکت گوگل است، همچنان در دسترس است، اما به‌دلیل وجود نگرانی‌هایی که برای ChatGPT وجود داشت، بارد فقط برای کاربران خاص بالای ۱۸سال قابل اجراست. مقام حفاظت از اطلاعات ایتالیا گفت OpenAI ۲۰روز فرصت دارد تا برنامه‌های خود را درباره رسیدگی به نگرانی‌های این سازمان بیان کند. در ایرلند نیز کمیسیون حفاظت از داده‌های این کشور گفت در حال پیگیری با تنظیم‌کننده ایتالیایی است تا مبنای اقدام آنها را درک کند و با تمام مقامات حفاظت از داده اتحادیه اروپا در ارتباط با این ممنوعیت هماهنگ خواهد شد. دفتر کمیسر اطلاعات، تنظیم‌کننده مستقل داده‌های بریتانیا گفت که از پیشرفت‌های هوش مصنوعی حمایت می‌کند، اما آماده است تا عدم انطباق با قوانین حفاظت از داده‌ها را به چالش بکشد.

گروه حریم خصوصی در مصرف‌کننده BEUC همچنین از مقامات اتحادیه اروپا و ناظران حفاظت از داده‌ها درخواست کرد تا به‌دنبال شکایت در ایالات متحده آمریکا، ChatGPT را مسدود کند. نگرانی‌های این است که اجرایی چت روبات‌های مشابه را بررسی کنند. اگرچه اتحادیه اروپا در حال حاضر روی نخستین قانون جهان در مورد هوش مصنوعی کار می‌کند، گفت‌نگارانی BEUC این است که اجرایی شدن قوانین برای هوش مصنوعی احتمالاً سال‌ها طول می‌کشد و مصرف‌کنندگان را در معرض خطر آسیب ناشی از فناوری که به اندازه کافی تنظیم نشده است، قرار می‌دهد. طبق گزارش‌ها، یک مرد بلژیکی پس از هفت‌ه‌ه‌صحت با یک چت‌بات مبتنی بر هوش مصنوعی درباره بحران تغییرات اقلیمی، خودکشی کرده است. البته گفته شده که او قبل از صحبت با این‌س روبات هم وضعیت روحی مناسبی نداشته است، اما آنقدر بدحال نبوده که دست به خودکشی بزند.